

УДК 141.319.8: 316.32

Гендер і євроінтеграційні прагнення України: матеріали міжнародної наукової конференції Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. – Дн-вськ: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, 2016. – 98 с.

У збірці представлені матеріали міжнародної наукової конференції «Гендер і євроінтеграційні прагнення України», яка відбулася 18 квітня 2016 р. у Дніпропетровському національному університеті залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна.

Тематика збірки охоплює результати наукових досліджень щодо сучасної гендерної політики України, а також стратегій соціально-економічного і культурного розвитку України в умовах євроінтеграції.

Збірка призначена для науковців, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, студентів та широкого кола читачів.

Матеріали друкуються мовою оригіналу без редакційної правки.

© ВИД-ВО ДНІПРОПЕТР. НАЦ. УН-ТУ ЗАЛІЗН.
ТРАНСП. ІМ. АКАД. В. ЛАЗАРЯНА,
РЕДАГУВАННЯ, ОРІГІНАЛ-МАКЕТ, 2016

ЗМІСТ

НАПРЯМ I. ГЕНДЕР В СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЯХ ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

Афанасьєва Л.В. Програма «Intercultural cities» як стратегічна модель розвитку українських поліетнічних міст.....	4
Бирюк Д.О., Окса М.М. Інтернаціоналізація вищої освіти як фактор розвитку магістерської освіти.....	7
Бутурлим Т. І. Позитивна афірмація як засіб гендерного виховання старшокласників..	11
Власова Т.И. Гендер и евроинтеграция в контексте Украины: история, политика, практика.....	13
Галацька В.Л. Театральна публіцистика незалежної України в соціокультурних реаліях ХХІ ст.: гендерна проблематика.....	16
Глазунов С.В., Попова С.А. Вияв стокгольмського синдрому в дисфункційній сім'ї...	19
Глинська Л.Ф. Виховна роль закладів закритого типу в процесі підготовки дівчат-вихованок до суспільного життя.....	21
Грабовська І.М. Гендерні аспекти реформування МЗС України в контексті євроінтеграції.....	24
Данилюк А.В. Актуальність збереження ідентичності України в процесі євроінтеграції.....	27
Идрисов Б. Профессиональная компетентность будущего специалиста как общеевропейская ценностная категория.....	29
Mamatova V.V. Gender «trouble» in the context of lavender linguistics and sociocultural relationships.....	32
Молодиченко В.В. Європейський інтеркультурний підхід як запорука успішної інтеграції поліетнічних міст України.....	33
Moser-Vlasova L. Feminism, postmodernity and the end of spiritual culture.....	37
Мурашкин М.Г. Роль субъективного фактора в гендере при рассмотрении явлений мистической и художественной культуры.....	39
Пустовая М.И. Глобализм и евроинтеграция как проблема культурно-исторического контекста нашего времени.....	44
Талько Т.М. Актуалізація проблеми батьківського дилетантизму у глобалізованих суспільствах.....	46

НАПРЯМ II. ГЕНДЕРНІ ВИМІРИ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ.

Глебова Н.І. Стратегії поведінки в залежності від рівня довіри: гендерний аспект.....	52
Кривчик Г.Г. Євроінтеграційний та євроатлантичний вектори зовнішньої політики України.....	55
Макешина Ю.В. Материнство в Україні: гендерний культурний клімат.....	59
Орлов А.В. Образи чоловіка й жінки у національному рекламному телепросторі.....	62
Остролуцька О. Інститут сім'ї та розподіл гендерних ролей в кінці 19- початку 20 століття.....	66
Паращевіна О.С. Гендерна освіта в історичному вимірі.....	67
Решетньова Ю.Ю. Гендерлект как социальный феномен.....	69
Цимбал Т.В. Фемінізм і практика війни.....	71
Tiurenkov V. Pluralism, education and multicultural Europe.....	73
Чернявська К.Ю. Concepts of happiness across time and cultures.....	74

НАПРЯМ III. ШЛЯХИ ФЕМІНІСТСЬКИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ГЕНДЕРНИХ ВІДНОСИН: ПІДСУМКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Biashimov M.A. Gender inequality in Middle East and North Africa.....	77
Власова О.П. Формування гендерної паритетності через науку та освіту.....	78
Колієва І.А. Проблематика суб'єктивності у філософії постмодернізму.....	80

Корогод Л.П. М. Грушевський і духовний імператив розвитку України у євроінтеграційному контексті (до 150-ти річчя з дня народження).....	82
Кравчук Х.А. Співка жінок України як традиційна жіноча організація.....	85
Крат Е.М. Платоновская концепция гендера: образование и социум.....	86
Кузьміна І.Г. «Феміністична майстерня» м. Львова як організація феміністичної орієнтації.....	88
Олешко С.О. Вплив фемінізму на формування самоідентичності жінки.....	89
Пушонкова О.А. Ідея репресованого суб'єкта культури: гендерний аспект.....	90
Сторчак В.В. Фразеологическое калькирование в английском языке.....	92
Шевченко З.В. Зв'язок «жінка – природа» в екофеміністському дискурсі.....	94
Zhang Guojin. The Beijing declaration and platform for action. Results and future goals.....	96

НАПРЯМ І. ГЕНДЕР В СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЯХ ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

ПРОГРАМА «INTERCULTURAL CITIES» ЯК СТРАТЕГІЧНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІЕТНІЧНИХ МІСТ

*Афанасьєва Л.В., к.філос.н., доцент, Мелітопольський державний
педагогічний університет імені Богдана Хмельницького*

Визнання різних культур включає різноманітність в офіційному діалозі та комунікаціях, адаптацію урядових інституцій та недержавних установ до етнорізноманітних учасників та користувачів, які б забезпечували відкритість та достатню гнучкість цих організацій у запровадженні нововведень на основі різних етнокультурних походжень. Звичайно такий підхід потребує розробки довгострокової стратегії з метою трансформації соціального та суспільного простору, інституцій, та громадської культури.

В основі цього підходу знаходиться поняття переваги розмаїття, яке означає, що розмаїття – це не загроза, а перевага для спільнот за умови компетентного керівництва; робота з концепцією різноманітності - це не спосіб міського брендингу, а філософія управління і визначення громадської політики. Звісно, міським установам і службовцям потрібен певний рівень (етнокультурної) компетентності, щоб бути спроможними впоратися з серйозними змінами, непередбаченими ситуаціями та конфліктами, пов'язаними з різноманітністю [1].

З 2008р. Програма Ради Європи «Інтеркультурні Міста» [1] працює над тим, щоб підвищувати таку компетентність та допомогти містам-учасникам одноіменної європейської мережі переглянути свою політику через лінзи інтеркультурності, розробити всеосяжний інтеркультурний стратегії з метою позитивного управління різноманітністю і реалізування переваги такого етнокультурного розмаїття для міст. Програма також пропонує набір аналітичних і практичних інструментів, що допомагають місцевим акторам оцінити їх прогрес на різних етапах процесу [1].

Інтеркультурне місто – це спільнота, в якій культурне розмаїття вважається цінною якістю і в якій превалюють принципи взаєморозуміння, взаємної поваги та рівності. Соціальна структура та щоденна взаємодія такої громади – представників різних етнокультурних груп та корінних жителів – визначаються взаємністю, справедливістю, повагою, прийнятністю, розумінням, свободою, розмаїттям, бажанням співпрацювати і мирно співпроживати. Інтеркультурне місто дотримується інклюзивної політики, зосереджуючись на інтеркультурних зв'язках, відносинах, взаємному пізнанню різних культур, та на принципах взаємодії та поваги один до одного. Інтеркультурні міста розробляють стратегії та політику, яка заохочує представників різних культур зустрічатися, «перетинатися» та змішуватися. Перетинаючи етно-культурні кордони між

«більшістю» та «меншинами», ці міста сприяють взаємному збагаченню «домінуючих» і «суб» культур, місцевостей, класів, релігій, дисциплін та напрямів, що слугує джерелом культурної, соціальної, громадської та економічної інновації. Концепція «інтеркультурні міста» (включаючи ідеї «Інтеркультурних лінз», «Аналітичної таблиці інтеркультурного міста з десяти кроків», «показників інтеркультурності») бере свій початок у проведеному організацією Comedia [2] дослідженні відносин між змінами в житті міста і культурним розмаїттям де була запропонована нова концептуальна основа для управління етнокультурною різноманітністю в міських умовах.

Програма Ради Європи «Інтеркультурні міста» прагне розширити і поглибити параметри обговорення цих питань шляхом їх переведення з заголовків статей в реальність – туди, де люди живуть спільно і створюють свої міста на основі щоденної взаємодії. Слід зазначити, що її розробники запропонували й практичні політичні кроки та методи, які могли б бути прийняті й успішно використані містами в різних країнах.

Одинадцять міст – Ліон, Люблін, Іжевськ, Нойшатель, Берлін-Нойкельн, Суботіца, Тільбург, РеджіоЕмілія, Патрас, Осло, Мелітополь – взяли участь у пілотному проекті Програми в 2008 з метою первинного тестування та подальшого розвитку аналітичних та практичних інструментів (Див.: Додаток 1). Серед критеріїв відбору цих міст були прихильність міського керівництва до роботи з етнокультурним розмаїттям, наявність надійної мережі громадських організацій, зацікавленість міських службовців і місцевих ЗМІ [2].

По успішному завершенні пілотного проекту, Програма додатково залучила ряд досвічених експертів, оцінщиків, та організацій, результатом співпраці яких було розширення як самої мережі інтеркультурних міст, так і її концептуальної основи: такі поняття, як «інтеркультурні лінзи», «модель управління для інтеркультурного розвитку», «індекс інтеркультурних міст» [2].

У 2011 році, дев'ять інших міст – Боткирка (Швеція), Копенгаген (Данія), Женева (Швейцарія), Дублін (Ірландія), Лісабон (Португалія), Лімассол (Кіпр), Лондон-Люїшем (Великобританія), Печ (Угорщина), Сан-Себастьян (Іспанія) – приєдналися до Програми, щоб скористатися досвідом та експертної підтримкою для розробки своєї власної інтеркультурної політики. Залучилися також до Програми 23 міста, учасники мережі Європейські міста.

Сьогодні Програма Ради Європи «Інтеркультурні Міста» зазнала успіху на більш широкому міжнародному рівні. В даний час, більше 70 міст світу застосовують урбаністичну модель інтеркультурної інтеграції, включаючи такі міста як Мехіко, Монреаль, міста Японії і Південної Кореї, виявляють зацікавленість представники міст Сполучених Штатів Америки.

Враховуючи ефективність Програми, Комітет Міністрів Ради Європи на своєму засіданні 21 січня 2015 року видав Рекомендацію державам-членам Ради Європи щодо втілення урбаністичної моделі інтеркультурної

інтеграції в місцевих органах управління та при розробці національної інтеграційної політики та політики управління різноманітністю [3]. Зокрема, документ рекомендує довести урбаністичну модель інтеркультурного інтеграції та інструменти для її втілення до відома місцевих і регіональних органів влади, а також до відома відповідних національних, регіональних та місцевих установ, організацій та мереж. Він також опонує заохочувати реалізацію урбаністичної моделі інтеркультурного інтеграції на місцевому рівні в межах існуючих можливостей компетенцій, та підтримати створення національних міських мереж для обміну досвідом та навчання у цій галузі. Й наразі, коли євроінтеграційні прагнення України стали невід'ємними реаліями політичного сьогодення, а європейські орієнтири набули практичного втілення у низці рішень та дій і української держави, й офіційних органів Євросоюзу, так важливо нашим меріям при перегляді політики міжкультурного діалогу і управління різноманітністю скористатися цими Рекомендаціями Комітету Міністрів Ради Європи.

Чинний етап впровадження моделі інтеркультурної інтеграції (розробленої Програмою «Інтеркультурних Міст» Ради Європи) в сфері інтеграційної політики на місцевому рівні ґрунтується на вказаній ухвалі й підтверджує незмінність наступних стратегічних засад, мети і засобів втілення конкретних етапів і розділів Програми: досягнення порозуміння та більшої єдності інтеграції учасників. Ця мета може досягатися, зокрема, шляхом проведення спільних дій у сфері міграції, інтеграції та зв'язків з громадянською; важливість створення простору для міжкультурного обміну та обговорення, сприяння у забезпеченні доступу і цивільних прав та розвитку інтеркультурної компетентності, особливо на місцевому рівні.

Щодо участі України в Програмі Ради Європи «Інтеркультурні міста», то зазначимо, що на сьогодні прямими учасником Європейської Програми інтеркультурних міст є Вінниця, Мелітополь Запорізької області, Павлогдад – Дніпропетровської, Прилуки – Чернігівської, Суми. Наразі мережа включає ті українські міста, які дійсно бачать потенціал і усвідомлюють перевагу етнокультурної різноманітності для розвитку своїх громад, а також стратегічно підходять до втілення моделей інтеркультурної інтеграції в політику і управління своїми територіями.

Цей підхід української мережі спирається на документи та стандарти Ради Європи у сфері етнокультурного розмаїття та захисту міноритарних культур, інтеркультурної компетенції, багатомовності, інтеркультурної освіти, боротьби з расизмом і ксенофобією, запобігання ненависті, ролі ЗМІ в розвитку культури толерантності, взаємодії мігрантів та приймаючих суспільств і інтеркультурної компетенції соціальних послуг. Інтеркультурна модель розвитку українських міст, випробувана та розвинута в рамках Програми Ради Європи «Інтеркультурні міста», дозволяє сьогодні впроваджувати нові прийоми управління, громадської участі, міжсекторної взаємодії, проектних підходів, тощо для успішного майбутнього розвитку. співпраця з існуючими національними мережами та об'єднаннями інтеркультурних міст в Європі відкриває можливості

успішного партнерства, обміну досвідом та ідеями інтеркультурного діалогу [4].

Сьогоднішні завдання впровадження в процес міського розвитку Програми «Інтеркультурні міста» полягають насамперед в об'єднанні зусиль різних секторів і мобілізації внутрішніх ресурсів, що впливають на покращення якості життя городян, що сприяють зміцненню взаємин між культурними спільнотами міста та формуванню сучасної міської політики [4]. Саме тому ці міста беруть активну участь у практикумах з обміну досвідом не тільки зі своїми українськими колегами, але й з представниками національних інтеркультурних мереж та міст Європи.

Література

1. Інтеркультурні міста [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.model21.in.ua/>.
2. Межкультурные города: К модели межкультурной интеграции (Результаты совместной программы Совета Европы и Европейской Комиссии «Межкультурные города») Совет Европы: ТОВ «Мастер книг», Киев. -161 с.
3. Recommendation CM/Rec(2015)1 of the Committee of Ministers to member States on intercultural integration [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=2282331>
4. Афанасьєва Л. В., Рубікондо-Хованова К. Інтер- культурне місто як модель інтеграції українських спільнот у сучасний європейський простір / Л. В. Афанасьєва, К. Рубікондо-Хованова // Українознавчий альманах. – Випуск 18, К., 2015. – С.13-17.

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ МАГІСТЕРСЬКОЇ ОСВІТИ

*Бирюк Д.О., аспірант кафедри педагогіки та педагогічної майстерності,
Окса М.М., к.пед.н., професор, Мелітопольський державний педагогічний
університет ім. Б. Хмельницького.*

Сучасна історія вишівської освіти нерозривно зв'язана з інтеграційними процесами в суспільному, економічному і політичному житті країн і народів. На початку ХХІ століття ми є свідками бурхливого розвитку вищої школи, пов'язаного з формуванням єдиного світового освітнього простору, його змістовного наповнення, з створенням каналів науково-освітніх комунікацій, випрацюванням єдиних критеріїв якості підготовки фахівців та інш. Принципи вищої освіти у новому столітті були сформульовані на міжнародному семінарі ЮНЕСКО «Сучасна політика в галузі реформ вищої освіти» який відбувся у 1988 р. в Пекіні. Безперервність в освіті розуміється не лише як послідовна зміна освітніх інститутів, але і безперервна здатність людини до асиміляції нових наукових досягнень, удосконалення умінь навчатись, саморозвиватись та